

พังผืดใต้ลิ้นไม่ใช่เรื่องเล็ก

ผศ.นพ.มงคล เลหาหเพ็ญแสง

ภาควิชาศัลยศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

น้อยคนนักจะรู้จัก “พังผืดใต้ลิ้น” ถ้าไม่ประสบกับลูกน้อย

พังผืดใต้ลิ้นคือ เยื่อบาง ๆ บริเวณโคนลิ้น เกิดขึ้นได้กับเด็กทารกทุกคน ถือเป็นเรื่องปกติ แต่จะมีจำนวนไม่มากที่ต้องทำการรักษา อย่างร้ายที่ทารกมีพังผืดยึดติดมากกว่าปกติจนถึงบริเวณปลายลิ้น ทำให้เกิดปัญหาการขยับปลายลิ้นหรือการเคลื่อนไหวของลิ้นไม่ดีเท่าที่ควร

ปกติแล้วลิ้นมีหน้าที่สำคัญอยู่หลายประการ แต่สำหรับทารกแรกเกิดนั้น ลิ้นมีหน้าที่ในการช่วยดูดนม โดยเด็กทารกจะแลบลิ้นไปที่ลานห้วนนมและรีดน้ำนมเข้าช่องปาก แต่ในกรณีเด็กทารกที่มีพังผืดติดใต้ลิ้นมากเกินไป จะทำให้ปลายลิ้นของเด็กขยับออกมาเลียลานห้วนนมไม่ได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการดูดนมแม่ ตั้งแต่วัยห้วนนมไม่ติด ดูดเบา ดูดบ่อย น้ำหนักตัวไม่เพิ่มขึ้น ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีอาการตัวเหลือง บางรายจะใช้เข็มช่วยในการดูดนม ซึ่งจะทำให้แม่เจ็บห้วนนม หรือห้วนนมแตกเป็นแผล สร้างน้ำนมน้อยลง ๆ เกิดปัญหาการได้น้ำนมไม่เพียงพอ ถึงจุดนี้การยึดติดพังผืดใต้ลิ้นไม่ใช่เรื่องเล็กเสียแล้ว จำเป็นต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

การรักษาภาวะพังผืดใต้ลิ้นในเด็กทารกเป็นสิ่งที่ทางการแพทย์ให้ความสำคัญและมีการพัฒนามากขึ้น ในอดีตเราใช้การผ่าตัด ซึ่งเด็กทุกรายจำเป็นต้องดมยาสลบ ทำให้สร้างความวิตกกังวลแก่พ่อแม่ของเด็กอย่างมาก แม้ทางการแพทย์จะมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อเด็กทารกก็ตาม แต่ก็อาจมีความเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการดมยาสลบ อีกทั้งจะต้องนอนพักรักษาในโรงพยาบาลต่ออย่างน้อย 2 – 3 วัน

ปัจจุบันเราได้ประยุกต์วิธีการผ่าตัดโดยใช้ยาชาเฉพาะที่ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับการรักษาด้วยการดมยาสลบ และที่สำคัญที่สุด

คือ หลังผ่าตัดแล้ว ทารกสามารถกลับมาดูดนมแม่ได้ทันที และไม่ต้องกังวลเรื่องแผล
ผ่าตัด ซึ่งจะหายเองภายใน 1 สัปดาห์ มีคุณแม่หลายท่านสงสัยว่าผ่าตัดแล้ว ลิ้นจะยาวขึ้นมั๊ย
... ไม่ครับ แต่จะทำให้การเคลื่อนไหวนิ้วของลิ้นเป็นไปตามปกติคือ ไม่ติด เพราะเป็นการตัดเนื้อเยื่อที่
ยึดเกาะระหว่างใต้ลิ้นกับพื้นล่างของช่องปากให้พอเหมาะ

อย่างไรก็ตาม ภาวะพังผืดใต้ลิ้นมีแนวโน้มที่จะยืดออกได้เอง หากยังไม่มีปัญหาการดูดนม
แม่ แพทย์จะทำการนัดมาตรวจเป็นระยะๆ เนื่องจากลิ้นเป็นอวัยวะสำคัญอย่างหนึ่งในการ
พูด โดยเฉพาะปลายลิ้นที่ต้องช่วยในขณะออกเสียงควบกล้ำ ดังนั้นในเด็กโตที่มีพังผืดยึดมาถึง
บริเวณปลายลิ้นก็อาจพูดไม่ได้ พูดซ้ำ และมีปมด้อยได้

น่าดีใจที่ปัจจุบันบ้านเราแรงศรัทธาให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่กันมากขึ้น จึงทำให้คุณแม่ส่วนใหญ่
ต้องการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมตนเองให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งความรักความห่วงใยนี้เอง นำมา
ซึ่งความใส่ใจ จนพบความผิดปกติของลูกน้อยและพามาพบแพทย์

แม้ภาวะพังผืดใต้ลิ้น มักเป็นกรรมพันธุ์แต่กำเนิด ไม่สามารถป้องกันได้ แต่แก้ไขได้
หากคุณแม่ท่านใดมีปัญหานี้เกิดขึ้นกับลูกน้อยล่ะก็ มาปรึกษาได้ครับ